

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

ટેક્સ અપીલ નં. ૨૪૫/૨૦૦૨

વિથ

ટેક્સ અપીલ નં. ૨૪૬/૨૦૦૨

વિથ

ટેક્સ અપીલ નં. ૨૪૭/૨૦૦૨

વિથ

ટેક્સ અપીલ નં. ૨૪૮/૨૦૦૨

વિથ

ટેક્સ અપીલ નં. ૪૦૮/૨૦૦૩

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી કે. એસ. ઝવેરી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી કે. જે. ઠાકર

=====

૧ શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના રિપોર્ટરોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપી શકાય?

૨ રિપોર્ટરને મોકલવો કે નહીં?

- ૩ શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની અંતિમ નકલ જોવા માગે છે?
- ૪ શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ હુકમ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર સવાલનો સમાવેશ થાય છે?
- ૫ શું તે સિવિલ જજને મોકલવાનો છે?

=====

દુધસાગર ડેરી એમ્પલોયઝ ક્રેડિટ અને સપ્લાય કો. ઓ. સો. લી....
અપીલકર્તા(ઓ)

વિરુદ્ધ

આસિસ્ટન્ટ કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ... સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા નં. (૧) તરફે વકીલ શ્રી જે. પી. શાહ
સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફે વકીલ શ્રી સુધીર એમ. મહેતા
સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફે વકીલ શ્રીમતી મૌના એમ. ભટ્ટ

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. એસ. ઝવેરી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. જે. ઠાકર

તારીખ:૧૧/૧૧/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી કે. એસ. ઝવેરી દ્વારા)

૧. ઇન્કમ ટેક્સ એપેલેટ ટ્રિબ્યુનલ, અમદાવાદ ‘સી’ બેંચ (જેને હવે પછી ‘ટ્રિબ્યુનલ’ તરીકે ઓળખવામાં આવશે) દ્વારા કર આકારણી વર્ષો ૧૯૯૪-૯૫,

૧૯૯૩-૯૪, ૧૯૯૨-૯૩, ૧૯૯૧-૯૨ અને ૧૯૯૫-૯૬ માટે આઈ.ટી.એ. નં. ૩૩૨૧/અમદાવાદ/૧૯૯૬, ૩૧૧૫/અમદાવાદ/૧૯૯૬, ૧૨૨૨/અમદાવાદ/૧૯૯૬, ૩૩૨૦/અમદાવાદ/૧૯૯૬માં તા.૧૫.૦૫.૨૦૦૨ના રોજ અને આઈ.ટી.એ. નંબર ૨૨૫૮/અમદાવાદ/૧૯૯૭ માં તા. ૧૮.૧૦.૨૦૦૩ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા આક્ષેપિત ચુકાદા અને હુકમોથી નારાજ અને અસંતોષ્ટ થઈને, મહેસૂલ વિભાગે નીચે મુજબની અપીલોમાં કાયદાના નીચે દર્શાવેલ મહત્વના પ્રશ્નોની વિચારણા અર્થે આ ટેક્સ અપીલ રજૂ કરી છે:

કરવેરા અપીલ નંબર ૨૪૫/૨૦૦૨:

“ (૧) હકીકતો અને કેસના સંજોગોમાં રૂ. ૮,૪૩,૩૧૩-સોસાયટીના સભ્યોને ધીના વેચાણમાં અને સોસાયટીના ઠરાવ અનુસાર તેમના બાળકોને નોટબુક્સના વેચાણમાં કરદાતાને થયેલું નુકસાન તેની કુલ આવકની ગણતરીમાં કરદાતાને સ્વીકાર્ય નુકસાન છે અને તે આવકવેરાના અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૪૦એ (૨) હેઠળ મિલકુલ આવરી લેવામાં આવતું નથી?

(૨) શું, હકીકતો અને કેસના સંજોગોમાં, રૂ. ૩,૨૦,૪૨૫-વ્યવસ્થાપન સમિતિના ઠરાવ અનુસાર દરેક સભ્યને એક રજૂઆત લેખ આપ્યા પછી ખર્ચ કરવો એ આવકવેરા અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૩૭ (૧) હેઠળ માન્ય વ્યવસાયિક ખર્ચ છે?”.

કરવેરા અપીલ નંબર ૨૪૬/૨૦૦૨:

“ (૧) હકીકતો અને કેસના સંજોગોમાં રૂ. ૬,૭૯,૧૫૧-સોસાયટીના સભ્યોને ધીના વેચાણમાં અને સોસાયટીના ઠરાવ અનુસાર તેમના બાળકોને નોટબુક્સના વેચાણમાં કરદાતાને થયેલું નુકસાન તેની કુલ આવકની ગણતરીમાં કરદાતાને સ્વીકાર્ય નુકસાન છે અને તે આવકવેરાના અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૪૦એ (૨) હેઠળ મિલકુલ આવરી લેવામાં આવતું નથી?

(૨) શું, હકીકતો અને કેસના સંજોગોમાં, રૂ. ૨,૭૯,૪૨૭-વ્યવસ્થાપન સમિતિના ઠરાવ અનુસાર દરેક સભ્યને એક રજૂઆત લેખ આપ્યા પછી ખર્ચ કરવો એ આવકવેરો અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૩૭ (૧) હેઠળ માન્ય વ્યવસાયિક ખર્ચ છે?”.

કરવેરા અપીલ નંબર ૨૪૭/૨૦૦૨:

“ (૧) હકીકતો અને કેસના સંજોગોમાં રૂ. ૫,૨૬,૨૯૬-સોસાયટીના સભ્યોને ધીના વેચાણમાં અને સોસાયટીના ઠરાવ અનુસાર તેમના બાળકોને નોટબુક્સના વેચાણમાં કરદાતાને થયેલું નુકસાન તેની કુલ આવકની ગણતરીમાં કરદાતાને સ્વીકાર્ય નુકસાન છે અને તે આવકવેરાના અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૪૦એ (૨) હેઠળ બિલકુલ આવરી લેવામાં આવતું નથી?

(૨) શું, હકીકતો અને કેસના સંજોગોમાં, રૂ. ૨,૧૦,૧૨૭-વ્યવસ્થાપન સમિતિના ઠરાવ અનુસાર દરેક સભ્યને એક રજૂઆત લેખ આપ્યા પછી ખર્ચ કરવો એ આવકવેરો અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૩૭ (૧) હેઠળ માન્ય વ્યવસાયિક ખર્ચ છે?”.

કરવેરા અપીલ નંબર ૨૪૮/૨૦૦૨:

“(૧) શું, હકીકતો અને કેસના સંજોગોમાં, રૂ. ૧,૪૧,૫૬૮-વ્યવસ્થાપન સમિતિના ઠરાવ અનુસાર દરેક સભ્યને એક રજૂઆત લેખ આપ્યા પછી ખર્ચ કરવો એ આવકવેરો અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૩૭ (૧) હેઠળ માન્ય વ્યવસાયિક ખર્ચ છે?”.

કરવેરા અપીલ નંબર ૪૦૮/૨૦૦૩:

“ (૧) હકીકતો અને કેસના સંજોગોમાં રૂ. ૧,૭૯,૨૯૯-સોસાયટીના સંકલ્પ અનુસાર સભ્યોના બાળકોને નોટબુક્સના વેચાણમાં કરદાતા સહકારી સોસાયટી દ્વારા કરવામાં આવેલ ખર્ચ સ્વીકાર્ય નુકસાન છે?

(૨) શું, હકીકતો અને કેસના સંજોગોમાં, રૂ. ૩,૪૭,૧૩૬-વ્યવસ્થાપન સમિતિના ઠરાવ અનુસાર દરેક સભ્યને એક રજૂઆત લેખ આપ્યા પછી ખર્ચ કરવો એ આવકવેરો અધિનિયમ, ૧૯૬૧ની કલમ ૩૭ (૧) હેઠળ માન્ય વ્યવસાયિક ખર્ચ છે?”.

૨. મૂલ્યાંકનકર્તા એક સહકારી સંસ્થા છે અને મૂલ્યાંકનના વર્ષો દરમિયાન, મૂલ્યાંકન અધિકારીએ ધી, નોટબુક્સ તેમજ સભ્યો અને/અથવા તેમના બાળકોને રજૂઆત પરના ખર્ચની મંજૂરી ન આપવાના મૂલ્યાંકનકર્તાના દાવાને નામંજૂર કર્યો હતો. કરદાતાએ સી.આઈ.ટી.(એ) સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી હતી અને અપીલ સત્તામંડળે એ. ઓ. દ્વારા કરવામાં આવેલ વધારાને દૂર કર્યો હતો અને અપીલને મંજૂરી આપી હતી. મહેસૂલ દ્વારા ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલ કરવા પર, ટ્રિબ્યુનલે સી.આઈ.ટી.(એ) ના આદેશને રદ કર્યો અને એ. ઓ. ના તારણોની પુષ્ટિ કરી. તેથી કરદાતા વર્તમાન અપીલ દ્વારા અમારી સમક્ષ છે.

૩. આ અપીલમાં કરદાતા તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી મનીષ શાહે દલીલ કરી હતી કે ટ્રિબ્યુનલે એવું કહીને ભૂલ કરી હતી કે સોસાયટીને હકીકતમાં અનુક્રમે સભ્યો અને તેમના બાળકોને ધી અને નોટબુક વેચવામાં નુકસાન થયું હોવા છતાં, તેની કુલ આવકની ગણતરીમાં તે સ્વીકાર્ય નથી. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે સભ્યોને ધી વર્ષમાં માત્ર બે કે ત્રણ તહેવારોના પ્રસંગોએ રાહત દરે વેચવામાં આવતું હતું, આખું વર્ષ નહીં. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે ટ્રિબ્યુનલે એવું માનીને પણ ભૂલ કરી હતી કે સભ્યોને ભેટો આપવામાં થતો ખર્ચ સ્વીકાર્ય વ્યવસાયિક ખર્ચ નથી.

૩. ૧ શ્રી શાહે કોર્પોરેશન કેસ લિમિટેડ વિ. એસ. માં સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર પણ આધાર રાખ્યો છે. મદ્રાસ ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કમિશનર ઓફ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ ઇન્કમ-ટેક્સએ રૂપ ITR ૮૦૨ માં અહેવાલ આપ્યો હતો અને તે પ્રશ્ન નં. કરવેરા અપીલ નંબર રજપ થી ૨૦૦૨ ના ૨૪૭ અને ૨૦૦૩ ના ૪૦૮ માં ૨ તેમજ ૨૦૦૨ ના કરવેરા અપીલ નંબર ૨૪૮ માંનો એકમાત્ર પ્રશ્ન ઉપરોક્ત નિર્ણય દ્વારા સંપૂર્ણપણે આવરી લેવામાં આવ્યો છે અને તેથી તેનો જવાબ કરદાતાની તરફેણમાં આપી શકાય છે.

૪. મહેસૂલ તરફે હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી મહેતાએ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત આદેશોને ભારપૂર્વક ટેકો આપ્યો હતો અને રજૂઆત કરી હતી કે વિવાદિત આદેશોમાં ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનોને ધ્યાનમાં રાખીને ખર્ચ અધિનિયમ હેઠળ સ્વીકાર્ય રહેશે નહીં.

૫ પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા પછી અમારો અભિપ્રાય છે કે સહકારી સંસ્થા હોવાને કારણે કરદાતાએ કલ્યાણકારી પગલાંના ભાગરૂપે ધી અને નોટબુક્સ પર ખર્ચ કર્યો છે. સોસાયટીના ઠરાવ મુજબ, એવો સંકલ્પ લેવામાં આવ્યો હતો કે સોસાયટીના દરેક સભ્ય તેમજ કર્મચારીને એક ડઝન નોટબુક રૂ. સોસાયટીના કોઈ પણ સભ્ય અથવા કર્મચારીને બે ડઝનથી વધુ નોટબુક નહીં આપવાની શરતે પ્રતિ ડઝન રૂપ રૂપિયા આપવામાં આવશે. તેવી જ રીતે, એવો

પણ ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે જ્યાં સુધી ધીની ટીનની વાત છે ત્યાં સુધી સમાજના સભ્યોને છૂટછાટ આપવામાં આવે. અમે મદ્રાસ ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ કોર્પોરેશન (સુપ્રા) ના કેસમાં એસેસી માટે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા નિર્ણયમાંથી પણ પસાર થયા છીએ.

પ. ૧ ટ્રિબ્યુનલે પેરા ૧૨ (ii) માં આ મુદ્દા પર ચર્ચા કરી છે અને નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

“((૨) ધી અને નોટબુક ૧૨ સંબંધિત અંક. અમે પક્ષકારોની હરીફ દલીલો પર વિચાર કર્યો છે અને મહેસૂલ સત્તામંડળના દસ્તાવેજો અને આદેશોનો અભ્યાસ કર્યો છે. આ જમીનમાં બે મુદ્દાઓ સામેલ છે. પ્રથમ સભ્યો અને કર્મચારીઓને રાહત દરે ધીનું વેચાણ અને બીજો મુદ્દો સભ્યોને રાહત દરે નોટબુકનું વેચાણ છે. પ્રથમ અંકના હેતુ માટે, આઈટી અધિનિયમમાં સંબંધિત જોગવાઈઓ સેક. ૩૭ (૧) અને સેક. ૪૦એ (૨). હકીકતોની સંપૂર્ણતાને ધ્યાનમાં લીધા પછી, અમારું માનવું છે કે પ્રથમ ઇશ્યુ એટલે કે રાહત દરે ધીનું વેચાણ સેક દ્વારા આવરી લેવામાં આવતું નથી. ૩૭ (૧) વ્યવસાયિક નુકસાન નથી, પરંતુ તે સેકની લાગુ પડવાની ક્ષમતા દ્વારા આવરી લેવામાં આવે છે. ૪૦એ (૨). સેકની લાગુ પડતી હોવાથી. ૪૦એ (૨) પ્રથમ વખત અમારી સમક્ષ આવ્યો છે અને આ મુદ્દો મહેસૂલ સત્તામંડળો સમક્ષ ન હતો, અમે આ બાબતને એ. ઓ. ની ફાઈલમાં મોકલવાનું ન્યાયી અને યોગ્ય માનીએ છીએ જેથી કરદાતાને સાંભળવાની વાજબી તક આપ્યા પછી કાયદા અનુસાર આ મુદ્દા પર નવેસરથી નિર્ણય લઈ શકાય. ”.

પ. ૨ ટ્રિબ્યુનલ એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચ્યું હતું કે રાહત દરે ધીનું વેચાણ કલમ ૩૭ (૧) હેઠળ આવરી લેવામાં આવ્યું નથી કે વ્યવસાયિક નુકસાન પણ નહીં

પરંતુ તે કલમ ૪૦એ (૨) હેઠળ આવરી લેવામાં આવ્યું છે. અમને જાણવા મળ્યું છે કે ટ્રિબ્યુનલે કાયદાની કલમ ૪૦ (એ) (૨) ખોટી રીતે લાગુ કરી છે. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પ્રથમ વખત કલમ ૪૦ (એ) (૨) લાગુ કરવામાં આવી હતી. અમારો અભિપ્રાય છે કે ટ્રિબ્યુનલે સોસાયટીના સભ્યોને નોટબુક્સ અને ધીના વેચાણ પર થયેલા ખર્ચને મંજૂરી ન આપીને ભૂલ કરી છે કારણ કે વ્યવસાયિક નફા સામે આવા નુકસાનની મંજૂરી આપવી જોઈએ. એ જ સ્વીકાર્ય વ્યવસાયિક ખર્ચ છે.

૬. ઉપરોક્ત પરિસરમાં, અમે કરદાતાની તરફેણમાં અને મહેસૂલની વિરુદ્ધમાં બંને પ્રશ્નોના જવાબ આપીએ છીએ. ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વિવાદિત આદેશને આથી રદ કરવામાં આવે છે. સી.આઈ.ટી.(એ) દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશની પુષ્ટિ થાય છે. તે મુજબ અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે.

(કે. એસ. ઝવેરી, ન્યાયમૂર્તી)

(કે. જે. ઠાકર, ન્યાયમૂર્તી)

દિવ્યા

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ.

અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.